

Informatiebrief aan de Raad

Zaaknummer: Z/23/075105
Documentnummer: 374307
Datum: 12 december 2023 Verzonden 13 december 2023
Onderwerp: Status aanpak bestrijding energiearmoede
Bijlage: Voortgangsrapportage Klimaatroute 27 november 2023

Geachte Raad,

In de raadsinformatiebrief van 6 december 2022 ben u geïnformeerd over de aanpak van energiearmoede in Wassenaar waarvan de uitvoering via vier sporen verloopt. Met deze brief geven wij u een toelichting en een status van elk spoor.

Spoor A: (Inkomens)ondersteuning huishoudens

1. Energietoeslag

Op 3 oktober 2023 heeft de Eerste Kamer de Wet Eenmalige energietoeslag 2023 aangenomen. De Participatiewet is aangepast om in 2023 eenmalig categoriale bijstand te kunnen verlenen in de vorm van energietoeslag. Hierdoor kan gemeente Wassenaar €800 per huishouden toekennen aan huishoudens met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum.

Status

De eenmalige energietoeslag voor 2023 volgt de eenmalige energietoeslag voor 2022 op. Voor de regeling voor 2022 heeft de Rijksoverheid aanvankelijk een bedrag van € 1.300 per huishouden beschikbaar gesteld, gericht op de doelgroep met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum. Gemeenten zijn door het Rijk nadien opgeroepen om bovenop de € 1.300 voor 2022 een bedrag van € 500 toe te voegen voor 2022 als aanvulling op de energietoeslag voor 2022. Wassenaar heeft aan deze oproep voldaan om aanvullend in 2022 € 500 uit te keren. De beleidsregel 'Eenmalige energietoeslag Gemeente Wassenaar 2022' is hierop aangepast. Hierover is de raad via de raadsinformatiebrief d.d. 7 maart 2023 (documentnummer: 339644) geïnformeerd. Voor 2023 bedraagt de eenmalige energietoeslag € 800. Op het bedrag van € 500 dat aan 2022 is toegevoegd kan geen aanspraak meer gemaakt worden in 2023. Voor 2023 is opnieuw budget toegekend vanuit het Rijk. Verder is er in 2023, naast de energietoeslag, door het kabinet ook een pakket aan

maatregelen genomen om de onzekerheid voor huishoudens te beperken en om te voorkomen dat huishoudens niet meer rond kunnen komen. Dit pakket bestond uit koopkrachtmaatregelen, een prijsplafond voor energie en een budget voor de versnelling van structurele isolatiemaatregelen.

2. Maatwerkbudget

Het amendement 'Energiecompensatie ten behoeve van huishoudens met een inkomen tussen 120% en 150% van het sociaal minimum' is aangenomen tijdens de raadsvergadering van 9 november 2022. Na het aannemen van het amendement is gebleken dat onder andere de regelgeving geen ruimte biedt voor een uitvoering zoals opgesteld in het amendement. Daarom is deze omgezet in motie 224 'Beoogde noodfonds energie'. Echter, landelijk is het 'Tijdelijk noodfonds energie' in werking getreden begin 2022, waardoor een lokaal noodfonds niet nodig bleek. Daarom wordt gedacht aan een maatwerkbudget, om inwoners snel, makkelijk en effectief te kunnen ondersteunen. Dit budget geeft hulpverleners de ruimte en het mandaat om maatwerk te bieden aan inwoners.

Status

Momenteel wordt nog uitgezocht hoe het maatwerkbudget vormgegeven kan worden. De raad wordt hierover geïnformeerd met een aparte raadsinformatiebrief.

Spoor B: Directe maatregelen: energiebesparing op korte termijn

In dit spoor ondersteunen wij huishoudens met energiearmoede door het aanbieden van energieadvies, het installeren van kleine energiebesparende maatregelen door een gespecialiseerde klussendienst en een witgoedregeling. De dienst wordt gratis aangeboden aan de betreffende huishoudens. Tevens ontzorgen we huiseigenaren bij het verduurzamen van hun woning door het aanbieden van begeleiding en advies. Dit spoor wordt uitgevoerd in samenwerking met professionele marktpartijen.

Status

De eerdere indicatie om in de winter van 2022-2023 te starten met het implementeren van de directe maatregelen heeft vertraging opgelopen vanwege beperkte capaciteit binnen het team. De projectleider Energiearmoede is dit voorjaar aangesteld en gestart met de coördinatie en de uitvoering van de directe maatregelen in samenspraak met genoemde leveranciers. Voor het zomerreces is de werving en de uitvoering van energiehulp in Wassenaar gestart. Dit najaar worden de activiteiten geïntensiveerd met extra wervingscampagnes en een huis-aan-huis aanpak. Op peildatum 27 november hebben we 95 aanmeldingen voor energieadvies ontvangen en zijn er reeds 73 energieadviezen uitgevoerd. De uitgereikte maatregelen bij de uitgevoerde adviezen staan gelijk aan een potentiële jaarlijkse CO2-reductie van 33.860 kg en een potentiële jaarlijkse kostenbesparing van €28.645. De aangeboden energiehulp wordt positief beoordeeld door de geholpen inwoners. Het streven is om zoveel mogelijk huishoudens voor komende winter te voorzien van advies en maatregelen. Hiermee wordt doorgedaan tot het gereserveerde budget voor hulp aan ongeveer 350 huishoudens is uitgeput. Daarna wordt de regeling overgeheveld naar de

dorpsaanpak (spoor C). De uitgebreide rapportage met de bereikte resultaten is terug te vinden in de bijlage.

Het energieadvies voor woningeigenaren is nog niet gestart. Momenteel wordt de gemeentelijke aanvraag voor de subsidie van het Nationaal Isolatieprogramma (NIP) verwerkt, zodat naast verduurzamingsadvies ook grotere maatregelen kunnen worden getroffen met subsidie vanuit de NIP-fondsen. Het college verwacht eind dit jaar de beschikking van het Rijk te mogen ontvangen.

Spoor C: Dorpsaanpak: structurele energiehulp op lange termijn

Om energiehulp op lange termijn te waarborgen, heeft de gemeente in samenwerking met lokale belanghebbenden, zoals woningbouwverenigingen, maatschappelijk ondersteunende organisaties, fondsen en andere betrokkenen, onderzocht hoe een dorpsaanpak kan worden ontwikkeld. Deze aanpak is bedoeld om inwoners ook na de voltooiing van spoor B te blijven ondersteunen op het gebied van energievragen. De aanpak van de lokale energiehulp is vergelijkbaar met die van de professionele klussendienst, waarbij de nadruk ligt op het installeren van kleine energiebesparende maatregelen en het verstrekken van energieadvies.

Status

De verkenning naar het opzetten van een dorpsaanpak bestaande uit een netwerk van deskundige en lokaal geworven - deels vrijwillige - energiehulpen heeft waardevolle inzichten opgeleverd. Na uitgebreide analyses en constructieve gesprekken met lokale partners en naburige gemeenten, is in gezamenlijkheid besloten om de huidige aanpak van spoor B, gericht op professionele inzet, voort te zetten voor de dorpsaanpak. Deze aanpak blijkt efficiënter en effectiever te zijn dan de eerder voorgestelde lokale aanpak, vooral vanwege de flexibiliteit om snel op- of af te schalen, de verkorte doorlooptijd en het direct kunnen bieden van hulp aan inwoners, wat resulteert in een efficiënter gebruik van de beschikbare middelen. Met de voortzetting van de professionele inzet zal ook aandacht besteed worden aan het belang van het sociale aspect, met inbegrip van de signaalfunctie van energiehulpen en de mogelijke betrokkenheid van vrijwilligers. We streven ernaar deze aspecten zoveel mogelijk te integreren in de huidige aanpak. Door de samenvoeging wordt het mogelijk om bovenop de 350 huishoudens nog eens 700 huishoudens te helpen in 2024 en 2025. Dit is 20% (ongeveer 150 huishoudens) meer ten opzichte van de eerder voorgestelde dorpsaanpak. Met de dreigende stopzetting van de energietoeslag is het van belang om de uitvoering van energieadviezen te versnellen. Dit benadrukt de noodzaak om de huidige professionele en flexibele aanpak te handhaven.

Spoor D: Ondersteuning maatschappelijke organisaties

Op 16 mei stelde het college de 'subsidieregeling tegemoetkoming energielasten maatschappelijke organisaties gemeente Wassenaar' vast. Met de voorgaande raadsinformatiebrief bent u hierover geïnformeerd. Het doel van deze regeling was om maatschappelijke organisaties te ondersteunen bij de stijgende energiekosten door een eenmalige compensatie te bieden voor de periode van april 2022 tot en met maart 2023. Maatschappelijke organisaties hadden tot en met 30 juni 2023 de

mogelijkheid om een subsidieaanvraag in te dienen, met een maximale toekenning van € 5.000 per aanvraag.

Van de ruim 40 aangeschreven organisaties hebben uiteindelijk 8 organisaties een aanvraag voor ondersteuning ingediend. Deze aanvragen zijn alle 8 gehonoreerd voor een bedrag van in totaal € 31.735,20. Het gemiddelde aangevraagde en toegekende bedrag is € 3966,90. Dit gemiddelde bedrag is relatief hoog, maar maakt wel duidelijk dat organisaties óf een aflopend contract hadden en veel extra kosten hadden óf een doorlopend contract en helemaal geen hogere kosten. De regeling heeft hiermee het doel bereikt, ondersteuning aan organisaties die écht problemen ondervinden met de hogere kosten van energie.

Status

Onderzocht wordt nu hoe de organisaties verder ondersteund kunnen worden bij het betaalbaar houden van de energierekening. Ten behoeve van het reduceren van energieverbruik via kleine energiebesparende maatregelen wordt vanuit de Lokale Energiestrategie een pilot uitgevoerd in het Van Heeckerenhuis in het deel van de SMOW. Indien dit succesvol blijkt zal gekeken worden of dit kan worden opgeschaald naar meerdere panden.

Samenvattend

Met deze informatiebrief hebben wij u een stand van zaken gegeven over de aanpak bestrijding energiearmoede in Wassenaar. In de afgelopen periode is er vooruitgang geboekt door de genoemde acties die zijn ondernomen langs de verschillende sporen. We zullen ons blijven inspannen om inwoners en maatschappelijke organisaties effectief te blijven ondersteunen. In het tweede kwartaal van 2024 ontvangt u weer een update over de voortgang.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

drs. K.D. Handstede,
gemeentesecretaris

drs. L.A. de Lange,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.